

Towarzystwo Miłośników Andrychowa
ul. Krakowska 69
34-120 Andrychów

Inwentarz zbioru "Cech krawiecki"

nr zbioru: TMA-A1

(ze względu na budowę Systemu Muzealnego MONA zbiór wpisany do odrębnej Księgi Inwentarzowej)

Wstęp do Inwentarza:

I. Charakterystyka twórcy zbioru

Cech krawiecki został założony 1768 r. przez właściciela dóbr andrychowskich, kasztelana bieckiego Stanisława Ankwicza, za zgodą Stanisława Augusta Poniatowskiego (statut cechu, wzorowany na statucie cechu krawieckiego w Zatorze z 1558 r. zatwierdzono 15. 01. 1768 r.). W pieczęci cechu widniały nożyce i żelazko, data założenia bractwa, a także napis w języku łacińskim w otoku. Za patronów cechu obrano natomiast św. Homobona i św. Michała Archanioła. Swoim zasięgiem cech obejmował także okoliczne wioski, jako, że w samym mieście pracowało niewielu rzemieślników (w 1775 r. 1 krawiec, w 1812 r. – 8). Do andrychowskiego cechu krawieckiego przystępowali również rzemieślnicy pochodzący z większych, głównie sąsiednich ośrodków, jak Biała, Chocznia, Kęty i Zator. Oprócz krawców cech przyjmował również w swoje szeregi przedstawiciele innych profesji – kuśnierzy, golarzy, kapeluszników, grzebieniarzy, fryzjerów, zegarmistrzów. Do cechu przyjmowano również kobiety, które jako „siostry” lub „bratowe” zajmowały się szyciem gorsetów, spodni spódnic, hafciarstwem, koronkarstwem. Władze cechu (wybieralne) stanowili cechmistrz (cechmajster, pierwszy, po 1886 r. przełożony), podcechmistrz (zastępca, powtórny), pisarz i podskarbi. Zgodnie ze statutem na cechmistrzów wybierano początkowo rzemieślników pochodzących z Andrychowa, z czasem jednak zaprzestano restrykcyjnego przestrzegania tego zapisu. I tak cechmistrzami cechu krawieckiego byli kolejno: Michał Mrawczeński (1771), Antoni Folwerski (1772), Błażej Migdalski (1773-1775), Antoni Probanowski (1776-1777), Józef Mrawczeński (1778-1786), Marcin Ramzikowski (1787-1790), Józef Gąsiorowski (1791-1793), Józef Sordylski (1794-1798, 1801-1802), Jan Kanty Leśniowski (1798-1801), Józef Homelski (1803), Łukasz Mazgaj (1803-1815), Sebastian Miśko (1815), Maciej Sokołowski (1820-1822), Jakub Sułkowski (1823-1827, 1831-1835), Tomasz Mazgaj (1828-1830), Jakub Miśko (1836), Jan Dobia (1836-1837), Szymon Koniorski (1840-1846), Wojciech Gumoś (1846-1857, 1860-1869), Jan Żak (1857-1860), Jan Sułkowski (1869-1872), Wincenty Gumoś (1872-1874), Tomasz Holcman (1876-1901), Michał Kolber (1908-1915). Władze cechowe w ciągu roku zwoływały posiedzenia członków cechu na tzw. sesjach (św. Homobona, św. Macieja i św. Mateusza). W 1886 r. miała miejsce reorganizacja cechu zgodnie z ustawą przemysłową z 1883 r., który zwał się odtąd stowarzyszeniem krawców, golarzy, kuśnierzy i kapeluszników. Stowarzyszenie działało do 1940 r., kiedy to zostało zlikwidowane przez władze okupacyjne.

II. Dzieje zbioru

Zbiór powstał w Izbie Regionalnej Ziemi Andrychowskiej prowadzonej przez Towarzystwo Miłośników Andrychowa z materiałów archiwalnych przekazanych przez Jana Zielińskiego. Zbiór nie był uporządkowany, i nie zastosowano żadnego środka ewidencyjnego. Inwentaryzacja zbioru wykazała, że zawiera on 1 jednostkę archiwalną (0,04 mb.). Prace nad zbiorem zrealizowano w ramach zadania „Archiwizacja Części Zasobu Towarzystwa Miłośników Andrychowa - Etap I” sfinansowanego w 70,77 % ze środków publicznych w formie dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego „Wspieranie działań archiwalnych 2017” organizowanego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

III. Charakterystyka archiwalna zbioru

Tytuł: Cech krawiecki

Granice chronologiczne: 1768, 1794-1910

Granice terytorialne: Polska, Czechy

Rozmiar po uporządkowaniu: 1 jednostka archiwalna, 0,04 mb.

IV. Zawartość zbioru

Zbiór Cech krawiecki zawiera materiały archiwalne dotyczące tejże instytucji na różnych polach jej działania (funkcje gospodarcze, społeczne, kulturalne, religijne).

W pudle o sygn. 1 (TMA-A1-1) znajduje się jednostka *Księga Cechu Krawieckiego w Andrychowie*.

daty skrajne: 1794-1910

język materiałów archiwalnych: polski

opis zewnętrzny jednostki: Księga oprawna (półpłótno); liczba stron: 108

stan fizyczny: do konserwacji

V. Bibliografia:

Andrychowskie tradycje rzemieślnicze cz. II „Usługi i zasługi”, oprac. M. Skrzypiec, Andrychów 2009.

Fryś-Pietraszkowa E., *Księga Cechu krawieckiego*, [w:] „Nowiny Andrychowskie”, 1994, nr 4, s. 12.

Fryś-Pietraszkowa E., *Księga Cechu krawieckiego (2)*, [w:] „Nowiny Andrychowskie”, 1994, nr 5, s. 12.

Kto był kim w Andrychowie?, oprac. A. Fryś, M. Pytel-Skrzypiec, T. Putek, D. Rusin, Andrychów 2017.

Kulczykowski M., *Dwa wieki miasta Andrychowa (1767–1967)*, Kraków 1967.

Rusin D., *Religijność mieszkańców ziemi andrychowskiej w XIX wieku*, niepublikowana praca magisterska napisana pod kierunkiem dr hab. Wojciecha Krawczuka; obroniona w 2012 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Zembroń J., *Raptularz Andrychowski. Przemysł miejscowy w XX wieku*, Andrychów 2002.

Wykonano w ramach zadania „Archiwizacja Części Zasobu Towarzystwa Miłośników Andrychowa - Etap I” sfinansowanego w 70,77 % ze środków publicznych w formie dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego „Wspieranie działań archiwalnych 2017” organizowanego przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych.

numer	przedmiot (nazwa, cechy, rodzaj, tworzywo, technika)	autor, wytwórnia, szkoła, miejsce	datowanie, wymiary, waga	pochodzenie, warto
TMA-A1-1	Ksi ga Cechu Krawieckiego przez odebranie przywileiu roku 1768 D. 15. stycz. na wpisanie Braci sprawiona y zacz ta Ksi ga oprawna (półplótno); j zyk: polski; liczba stron: 108; stan fizyczny: do konserwacji ksi ga cechowa; papier, plótno; r kopsis	Cech Krawiecki w Andrychowie; Andrychów (miejsce powstania)	1794-1910	Ksi g przekazal Jan Zieli ski "Ksi ga przekazana mojemu dziadkowi Janowi Kurteckiemu przez pana Kusia (krawca), dziadek z kolei ofiarowal mnie, a ja ostatecznie Towarzystwu Miło ników Andrychowa" (wypowied z dnia 20.12.2017) .
			22 cm x 32,5 cm x 3,7 cm	